

Els primers premis Gaudí del cinema català

Frederic Guerrero-Solé
20 de gener del 2009

El 19 de gener es va celebrar la I Gala del Premis Gaudí, de la recentment estrenada Acadèmia del Cinema Català, presidida per l'actor, guionista i director de cinema Joel Joan. La gala va tenir lloc en un dels estudis de Televisió de Catalunya (TVC), que va retransmetre l'esdeveniment en directe, i va servir, entre altres coses, per posar de manifest l'excel·lent sintonia entre la televisió del nostre país i el sector de la producció cinematogràfica, així com la valentia i la determinació amb què la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals dona suport a una de les grans indústries culturals de Catalunya.

La gala de lliurament de premis no va ser més que el colofó en forma de gran esdeveniment mediàtic –perfectament organitzat, promocionat i executat pels professionals de TVC– d'aquesta entesa entre els dos grans sectors audiovisuals.

El glamur del cinema català

L'arribada dels convidats va començar aproximadament una hora abans de la retransmissió de la gala. Els actors, actrius, productors, directors i la resta de professionals de la cinematografia catalana es van anar concentrant en una sala annexa al plató on hi havia l'estand per a la sessió fotogràfica amb la premsa acreditada. Com es mereix un acte d'aquesta magnitud, tothom va fer un esforç per dotar-lo del màxim de glamur possible, un dels aspectes més comentats, discutits i debatuts posteriorment entre els crítics, columnistes i tertulians catalans i de l'estat espanyol, si tenim en compte que molts es van mirar amb lupa el que sembla una competència a la gala dels Premis Goya de l'Acadèmia espanyola. Tanmateix, el glamur que hi havia no intentava ocultar o substituir les carències de talent. Van desfil·lar per l'estand grans figures de la pantalla i dels escenaris catalans, com Pep Anton Muñoz i Anna Lizaran, en una unió que presagiava el resultat final de les respectives categories a què es presentaven, i altres actors i actrius consagrats com ara Lluís Soler, Sílvia Marsó, Sílvia Munt, Carme Elias, Fernando Guillén, Julieta Serrano, Fermí Reixach, Josep Maria Pou, Lluís Homar, Assumpta Serna, Montserrat Carulla, Mercè Sampietro o Juanjo Puigcorbé. I també els representants de la nova generació d'actors catalans, com Laia Marull, Anna Sahun, Roger Coma, Aina Clotet, l'esplèndida Belén Fabra, o la ja adolescent Ivana Baquero.

Però qui va posar la nota de glamur més particular va ser el director banyolí Albert Serra, que es va convertir dues hores més tard en l'autèntic vencedor d'aquesta primera gala. Serra, amb un posat més aviat esquerp, amb una reticència oberta a qualsevol tipus de proclama entusiasta, amb l'austeritat característica dels qui proclamen la veritat i l'autenticitat per sobre del refinament verbal, els excessos retòrics o l'escenificació frívola –de vegades fa l'efecte que es filmi a ell mateix–, va donar un to de glamur com quaranta anys enrere feia Salvador Dalí. I val a dir que els pantalons estrets i l'americana creuada amb mocador inclòs no són material a menystenir en la recerca del glamur català. Tot sigui per promocionar l'esdeveniment i garantir la supervivència del sector.

La representació política va anar a càrrec de l'Excel·lentíssim Senyor Jordi Hereu, els Molt Honorables President de la Generalitat, José Montilla, i President del Parlament de Catalunya, Ernest Benach, així com d'altres polítics com ara Joan Puigcercós o Artur Mas, que també van desfilar per l'estand.

Un gran esdeveniment mediàtic

Però més enllà del glamur dels actors, dels polítics i del nou Dalí del cinema català, la primera cerimònia de lliurament dels premis Gaudí va ser una demostració de la manera fresca i desacomplexada de fer les coses que, a còpia d'esforç, valentia i decisió, han adquirit determinats sectors de la cultura catalana, després d'anys de dubtes i inseguretats.

El plató on es van lliurar els premis és també un exemple de l'elegància de què es va dotar l'esdeveniment. Un escenari sense elements superflus, una pantalla gegant que mostrava els tràilers dels films nominats i poca cosa més. La presentadora de l'acte va ser l'actriu Clara Segura, que va conduir la gala amb correcció i que va utilitzar les seves dots còmiques per fer-ne un esdeveniment tan amè com fos possible, tenint en compte les exigències que suposen per als telespectadors les retransmissions d'aquesta índole. El seu discurs, tot i que –ja ho hem dit– era en clau còmica, va servir de ritu iniciàtic dels espectadors en la realitat del cinema català, i s'hi van introduir qüestions fonamentals com ara l'elecció del nom del premi, l'existència de l'Acadèmia del Cinema Català, o la qüestió sempiterna sobre què es pot considerar un film català. En la mateixa línia, Segura va fer esment de l'ínfima quantitat de pel·lícules en llengua catalana, i va animar els productors a fer-ne i a assegurar-se una nominació als premis Gaudí.

Els premiats

Els premis atorgats per l'Acadèmia es van distribuir de la següent manera:

- *El cant dels ocells* d'Albert Serra, 3 guardons (millor fotografia, millor direcció i millor pel·lícula en llengua catalana);
- *Vicky Cristina Barcelona*, de Woody Allen, 3 guardons (millor actriu secundària, millor música original, millor pel·lícula en llengua no catalana);
- *Transsiberian*, de Brad Anderson, 2 guardons (millor direcció artística, millor muntatge);
- *Eskalofrío*, d'Isidro Ortiz, 2 guardons (so, efectes especials);
- *Bienvenido a Farewell-Gutmann*, de Xavi Puebla, 2 guardons (millor actor secundari per a Pep Anton Muñoz, i millor guió per a Xavi Puebla i Jesús Gil Vilda).

I entre els que es van endur 1 guardó:

- *Forasters*, de Ventura Pons (protagonista femenina per a Anna Lizaran);
- *Turismo*, de Mercè Sampietro (millor curtmetratge);
- *Rovelló: un Nadal sense Noel*, d'Ocon films i TVC (pel·lícula d'animació);
- *Bucarest, la memòria perduda*, d'Albert Solé (pel·lícula documental);
- *Azaña*, de Santiago San Miguel (millor protagonista masculí);
- *El pallaso i el führer*, de TVC (millor pel·lícula per a televisió);
- *Camino*, de Mediapro (millor pel·lícula europea).

Finalment, es va entregar el premi Gaudí d'honor a Jaime Camino.

Valoracions finals

Un dels aspectes a destacar és que de les dotze pel·lícules premiades, cinc (*El cant dels ocells*; *Forasters*; *Rovelló: un Nadal sense Noel*; *Bucarest, la memòria perduda*, i *El pallaso i el führer*) van ser coproduïdes per TVC. Particularment agraïda va ser la intervenció d'Albert Serra, que va destacar l'aposta valenta de la televisió catalana per un cinema diferent, tot i que va manifestar el seu desencís pel fet que els sectors de la distribució i l'exhibició catalanes no fossin tan generoses amb les seves pel·lícules.

Es pot qualificar de desafortunat un únic aspecte de la gala. L'entrega dels premis del públic, al final de la celebració, amb un Ventura Pons visiblement afectat per l'escàs reconeixement que van rebre els seus *Forasters* i per l'escenificació del lliurament mateix, va deslluir sensiblement la cloenda dels I Premis Gaudí de l'Acadèmia del Cinema Català.

L'efecte, però, va quedar compensat per la intervenció d'un altre dels grans guanyadors de la nit, el productor Jaume Roures. Les pel·lícules en què participava Mediapro es van endur quatre premis Gaudí, i Roures va respondre a la generositat de l'Acadèmia amb elogis a la gala i, en particular, a una estatueta que va dir que era la més bonica que havia vist mai. Ara només falta que es converteixi en la més valuosa.

Com a conclusió podem dir que la I Gala de lliurament dels Premis Gaudí va ser tot un èxit d'organització, va obtenir una resposta acceptable del públic de TV3 (un 15,2% de quota de pantalla i una mitjana de gairebé 400.000 espectadors), va tenir dos grans guanyadors (Albert Serra i Jaume Roures) i una gran decepció (Ventura Pons), i va fer palès l'esforç de la CCMA per promocionar la indústria cinematogràfica catalana. Ara només cal que la resta d'actors del sector recullin el testimoni.